

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

ДОКАЗОВА МЕДИЦИНА ЯК ОСНОВА ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ

для здобувачів вищої освіти 1 курсу денної форми здобуття освіти
Освітньої програми «Лабораторна діагностика»
Спеціальності 224 «Технології медичної діагностики та лікування»
Галузі знань 22 «Охорона здоров'я»
Другого (магістерського) рівня вищої освіти

ВИКЛАДАЧІ

ЛИТВИНОВА
Ольга
Миколаївна

професор кафедри
клінічної лабораторної
діагностики, мікробіології
та біологічної хімії,
доктор медичних наук,
професор

Інформація про викладача
<https://biochem.nuph.edu.ua/litvinova-olga-mikolaivna/>

olgalitvinovamd@gmail.com

1. Назва закладу вищої освіти та підрозділу: Національний фармацевтичний університет, кафедра клінічної лабораторної діагностики, мікробіології та біологічної хімії.

2. Адреса кафедри: м. Харків, вул. Куликівська, 12, 1-й поверх, т. 057-706-30-73.

3. Веб-сайт кафедри: <https://biochem.nuph.edu.ua/>

4. Консультації : відбуваються on-line на платформі ZOOM після заняття.

5. Анотація освітнього компонента: Впровадження освітнього компонента «Доказова медицина як основа державної політики» в освітній процес пов'язано з необхідністю підготовки майбутніх фахівців з питань загальних принципів доказової медицини та сучасних тенденцій розвитку доказової медицини та набуття майбутніми фахівцями практичних навичок та умінь, які дозволять критично оцінити медичну інформацію для раціонального та ефективного її використання у подальшій практичній діяльності.

6. Мета викладання освітнього компонента: формування у студентів знань з доказової медицини як основи державної політики охорони здоров'я та медичного забезпечення; набуття майбутніми фахівцями практичних навичок та умінь, які дозволять критично оцінити медичну інформацію для раціонального та ефективного її використання у подальшій практичній діяльності.

7. Компетентності відповідно до освітньої програми:

Soft- skills / Загальні компетентності (ЗК):

- **ЗК 1.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу
- **ЗК 3.** Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій
- **ЗК 5.** Здатність вчитись і оволодівати сучасними знаннями.
- **ЗК 6.** Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми
- **ЗК 7.** Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- **ЗК 8.** Здатність працювати автономно.
- **ЗК 9.** Здатність працювати в команді.

Hard-skills / Фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

- **ФК 1.** Навички оцінювання організації та якості надання різних видів медичної допомоги та санітарно-епідеміологічного благополуччя населення
- **ФК 2.** Здатність забезпечити організацію роботи в лабораторіях різного профілю та їх структурних підрозділах, застосовувати сучасні методи роботи, впроваджувати стандарти ISO.
- **ФК 3.** Здатність використовувати професійні знання та практичні уміння в проведенні лабораторних досліджень при різних захворюваннях відповідно до клінічних протоколів.

8. Програмні результати навчання (ПРН):

- **ПРН 1.** Застосовувати професійні знання; формулювати ідеї, концепції з метою використання в роботі академічного або професійного спрямування.
- **ПРН 3.** Володіти та застосовувати знання та уміння із загальної та професійної підготовки при вирішенні спеціалізованих завдань.
- **ПРН 5.** Аргументувати висновки та виявляти зв'язки між сучасними концепціями в організації процесу управління на кожному етапі професійної діяльності.
- **ПРН 7.** Демонструвати поглиблення базових знань за допомогою самоосвіти, демонструвати уміння представити і оцінити власний досвід та аналізувати й застосовувати досвід колег, демонструвати здатність обміну досвідом з іншими спеціалістами.
- **ПРН 8.** Надавати консультативну допомогу пов'язану з професійною діяльністю. Виконувати вимоги посадових інструкцій, самоудосконалюватись.
- **ПРН 10.** Виявляти, узагальнювати та вирішувати проблеми, що виникають в процесі професійної діяльності та формувати почуття відповідальності за виконувану роботу.
- **ПРН 15.** Координувати, модифікувати і комбінувати різні методи дослідження з метою виконання типових і нетипових професійних завдань.

9. Статус освітнього компонента: вибіркова.

10. Пререквізити освітнього компонента: «Біохімія», «Медична біологія», «Медична та біологічна фізика», «Анатомія людини», «Патологічна фізіологія», «Фізіологія з основами анатомії людини», «Фармакологія», «Гістологія, цитологія та ембріологія».

11. Обсяг освітнього компонента: 3 кредити ЕКТС (90 годин): 36 годин аудиторних занять, з них – 36 год. семінарських занять; 54 год. самостійної роботи.

12. Організація навчання:

- **Формат викладання освітнього компонента:**
- *репродуктивний метод:* традиційні семінарські заняття;
- *проблемне викладання:* Case-based learning – метод кейсів;
- *дослідницький метод:* Research-based learning – участь в науково-дослідницькій роботі, підготовка тез доповідей на конференції, наукових статей

Зміст освітнього компонента:

Змістовий модуль 1. Доказова медицина як сучасна проблема в галузі охорони здоров'я України

Тема 1. Визначення доказової медицини. Історія розвитку доказової медицини. Світовий досвід розвитку.

Сучасні тенденції розвитку. Рівні достовірності доказової медицини. Стан процесу стандартизації діагностики та лікування захворювань, впровадження результатів доказової медицини в практику лікарів та використання їх в навчальному процесі у медичних вузах України. Найвідоміші рандомізовані контрольовані дослідження (РКД), які проводились в області кардіології, пульмонології та інших розділах внутрішньої медицини

Тема 2. Стандарти доказової медицини. ДМ в клінічній практиці лікарів України та світу.

Завдання доказової медицини. Принципи клінічної епідеміології та доказової медицини. Клінічна епідеміологія в структурі медичних наук. Клінічна епідеміологія як методологічна основа доказової медицини, взаємозв'язок доказової медицини з клінічною епідеміологією і біологічної статистикою.

Тема 3. Пошук інформації в Інтернеті та електронній базі даних як важливий етап доказової медицини.

Якісне та доступне інформаційне забезпечення як необхідна передумова розроблення ефективних технологій та програм в охороні здоров'я. Особливості представлення та пошуку систематичних оглядів у основних базах даних доказової медицини.

Тема 4. Методологія пошуку доказів у Інтернет-ресурсах.

Методологія пошуку доказів у Інтернет-ресурсах і доповнення його ручним пошуком у рецензованих медичних журналах. Інформаційні джерела: поняття та класифікація. Оцінка якості клінічної інформації відповідно до технологій доказової медицини. Рівні доказів в медицині та фармації. Визначення рівня доказів результатів наукових досліджень лікарських засобів та ступеня переконливості доказів (рівня доказовості).

Змістовий модуль 2. Доказова профілактика.

Тема 5. Доказова профілактика.

Пріоритетний розвиток первинної медичної допомоги (ПМД), первинної профілактики та формування здорового способу життя як стратегічний напрямок розвитку систем охорони здоров'я (СОЗ) та впровадження засад доказової медицини для підвищення якості в охороні здоров'я. В Україні розвиток профілактики та зміцнення ПМД визначено пріоритетним, що відображено у Національній стратегії реформування СОЗ України на період 2020–2025 рр. Комплексний підхід до первинної профілактики, використання інноваційних профілактичних технологій, відповідного науково-інформаційного і кадрового забезпечення. Необхідність оцінки доказової бази технологій профілактики захворювань і факторів ризику (ФР), їх медико-соціальною значущість, стратегія розвитку національної СОЗ та рекомендації ВООЗ.

Тема 6. Використання інноваційних профілактичних технологій.

Пріоритетні завдання первинної ланки - профілактика провідних хвороб (серцево-судинних захворювань, злоякісних пухлин, цукрового діабету та хвороб органів дихання), які є основою формування глобального тягаря хвороб, скорочення поширеності основних ФР та їх розвитку (вживання тютюну, нездорового харчування, браку фізичної активності, надмірного вживання алкоголю) з використанням загальнодержавного багатосекторального підходу та результатів наукових досліджень. Дослідження доказової бази основних технологій медичної профілактики у первинній ланці охорони здоров'я, у т.ч. скринінгів на рак, ожиріння в дітей і підлітків, депресивні розлади і остеопороз та ін.

Тема 7. Клінічні дослідження як етап опрацювання управлінських рішень. Типи клінічних досліджень. Дизайн клінічних досліджень.

Принципи, проголошені у Гельсінсько-Токійській декларації (1964,1975 рр.), при проведенні медико-біологічного експерименту.

Клінічні дослідження як етап опрацювання управлінських рішень. Типи клінічних досліджень. Дизайн клінічних досліджень. Тривалість клінічних досліджень. Дослідницькі методи, які використовуються для збору й аналізу інформації. Класифікація методів: інтерв'ю, опитування, щоденники, клінічні випробовування, експерименти, аналіз документів або статистики, спостереження за поведінкою людей. Процес проведення дослідження. Поняття про якісне і кількісне дослідження. Види досліджень, які використовуються в клінічних настановах: систематичні огляди, клінічні випробовування, експериментальні дослідження і діагностичні дослідження.

Тема 8. Роль пацієнтів у наукових дослідженнях. Права пацієнта в наукових дослідженнях.

Права пацієнта в наукових дослідженнях. Закон України "Про правовий статус пацієнтів в Україні". Міжнародно-правовий стандарт у сфері прав пацієнтів - Європейська хартія прав пацієнтів. Етика клінічних досліджень. Комісія з питань етики. Методичні рекомендації Центральної комісії з питань етики МОЗ України "Страшування клінічних випробувань лікарських засобів в Україні (відповідальності замовника на випадок нанесення шкоди життю та здоров'ю досліджуваним)". Обов'язки сторін. Несчасні випадки.

Організація самостійної роботи:

Самостійна робота включає в себе вивчення частини питань 1-8 тем освітнього компонента, які не увійшли до аудиторних занять, та виконання завдань з цих тем з метою закріплення теоретичного матеріалу.

13. Види та форми контролю:

Поточний контроль:

Контроль знань на кожному занятті: усне опитування, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних задач.

Контроль змістових модулів: : складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач

Умови допуску до контролю змістових модулів: наявність мінімальної кількості балів за заняття змістового модулю, за контроль змістового модулю 1 (для контролю змістового модуля 2,.

Семестровий контроль:

Форма семестрового контролю: семестровий залік.

Умови допуску до контролю змістових модулів: поточний рейтинг більше 60 балів, наявність мінімальної кількості балів за контроль змістового модулю 1 та 2, відсутність невідпрацьованих пропусків практичних занять, виконання всіх вимог, які передбачені робочою програмою освітнього компонента.

Умови допуску до семестрового контролю: Поточний рейтинг більше 60 балів, відсутність невідпрацьованих пропусків практичних занять, виконання всіх вимог, які передбачені робочою програмою освітньої компоненти.

14. Система оцінювання з освітнього компонента:

Оцінювання засвоєння тем освітнього компонента під час занять:

Номер теми освітнього компонента	Максимальна кількість балів за тему	Розподіл максимальної кількості балів за тему за видами робіт	Види робіт, за які здобувач отримує бали
Змістовий модуль 1			
Тема 1.	6	2	тестування
		2	усна відповідь
		2	вирішення ситуаційних завдань
Тема 2.	6	2	тестування
		2	усна відповідь
		2	вирішення ситуаційних завдань
Тема 3.	6	2	тестування
		2	усна відповідь
		2	вирішення ситуаційних завдань
Тема 4.	12	2	тестування
		2	усна відповідь
		5	вирішення ситуаційних завдань для самостійної роботи
		3	написання реферату
Всього балів за змістовий модуль 1:		30	
Змістовий модуль 2			
Тема 5.	6	2	тестування
		2	усна відповідь
		2	вирішення ситуаційних завдань
Тема 6.	6	2	тестування
		2	усна відповідь

		2	вирішення ситуаційних завдань
Тема 7.	6	2	тестування
		2	усна відповідь
		2	вирішення ситуаційних завдань
Тема 8.	12	2	тестування
		2	усна відповідь
		5	вирішення ситуаційних завдань для самостійної роботи
		3	написання реферату
Всього балів за змістовий модуль 2:		30	
Всього балів за модуль:		60	

Замість виконання видів робіт з будь-якої теми освітнього компонента можуть зараховуватись такі види робіт здобувача вищої освіти:

– участь в майстер-класах, форумах, конференціях, семінарах, вебінарах з теми освітнього компонента (з підготовкою есе, тез доповідей, інформаційного повідомлення тощо, що підтверджено програмою заходу, або тезами доповідей, або відповідним сертифікатом);

– участь у науково-дослідних та прикладних дослідженнях з теми освітнього компонента (в розробці анкетних форм, проведенні експериментальних досліджень, обробці результатів дослідження, підготовці звіту, презентації результатів тощо, що підтверджується демонстрацією відповідних матеріалів).

Оцінювання здобувачів за видами робіт під час занять:

Види робіт, за які здобувач отримує бали	Максимальна кількість балів
тестування	16
відповіді на теоретичні питання	16
вирішення ситуаційних завдань	12
написання реферату	6
вирішення завдань для самостійної роботи	10
Всього балів:	60

Оцінювання під час контролю змістових модулів:

<i>Види робіт, за які здобувач отримує бали</i>	<i>Розподіл максимальної кількості балів за контроль змістового модуля за видами робіт</i>	<i>Максимальна кількість балів за контроль змістового модуля</i>
<i>Змістовий модуль 1</i>		
тестування	5	20
відповіді на теоретичні питання	15	
<i>Змістовий модуль 2</i>		
тестування	5	20
вирішення розрахункових завдань	15	
<i>Всього балів за контроль змістових модулів:</i>		<i>40</i>

Оцінювання самостійної роботи здобувача освіти:

під час поточного контролю: 16 балів: 6 балів написання реферату (тема 4,8), 5 балів – вирішення ситуаційних завдань (теми 1-4), 5 балів - вирішення завдань для самостійної роботи (теми 4-8).

під час контролю змістового модуля 1: білети до змістового модуля 1 включають теоретичні питання та тестові завдання з тем 1,-4,

під час контролю змістового модуля 2: білети до змістового модуля 2 включають теоретичні питання та тестові завдання з тем 5-8.

Шкала оцінювання семестрового заліку:

При вивченні освітнього компонента застосовується декілька шкал оцінювання: 100-бальна шкала, недиференційована («зараховано», «не зараховано») двобальна шкала та рейтингова шкала ECTS. Результати конвертуються із однієї шкали в іншу згідно таблиці.

Сума балів за 100-бальною шкалою	Шкала ECTS	Оцінка за недиференційованою шкалою
90-100	A	зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано
1-34	F	

15. Політики освітнього компонента:

Політика щодо академічної доброчесності. Ґрунтується на засадах академічної доброчесності, наведених в ПОЛ «Про заходи щодо запобігання випадків академічного плагіату у НФаУ». Списування при оцінюванні успішності здобувача вищої освіти під час контрольних заходів на практичних (семінарських, лабораторних) заняттях, контролю змістових модулів та семестрового екзамену заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування викладачем.

Політика щодо відвідування занять. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відвідувати навчальні заняття (ПОЛ «Про організацію освітнього процесу НФаУ») згідно з розкладом (<https://nuph.edu.ua/rozklad-zanyat/>), дотримуватися етичних норм поведінки.

Політика щодо дедлайнів, відпрацювання, підвищення рейтингу, ліквідації академічної заборгованості. Відпрацювання пропущених занять здобувачем вищої освіти здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про відпрацювання студентами пропущених навчальних занять та порядок ліквідації академічної різниці в навчальних планах у НФаУ» згідно з встановленим на кафедрі графіком відпрацювань пропущених занять. Підвищення рейтингу та ліквідація академічної заборгованості з освітньої компоненти здійснюється здобувачами освіти відповідно до порядку, наведеного в ПОЛ «Про порядок оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у НФаУ». Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених кафедрою для виконання видів письмових робіт з освітньої компоненти. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку – до 20% від максимальної кількості балів за даний вид роботи.

Політика щодо оскарження оцінки з освітньої компоненти (апеляцій). Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження (апеляцію) оцінки з освітньої компоненти, отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про оскарження результатів

семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти у НФаУ».

Політика щодо визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здобувачами вищої освіти. Здобувачі вищої освіти мають право на визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті відповідно до ПОЛ «Про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здобувачами вищої освіти у НФаУ».

В рамках академічної свободи викладача замість виконання видів робіт з теми освітньої компоненти можливим є зарахування неформальної освіти здобувача вищої освіти.

16. Інформаційне та навчально-методичне забезпечення дисципліни:

Обов'язкова література	1. Москаленко В.Ф., Булах І.Є., Пузанова О.Г. Методологія доказової медицини— К.: Медицина, 2014. — 200 с. 2. Яковлева Л. В., Герасимова О. О. Доказова медицина: навч. посібник для аудитор. та самост. роботи студ.(електр. носій). — Х. : НФаУ. — 2015.
Додаткова література для поглибленого вивчення освітньої компоненти	3. Денисюк В.І., Денисюк О.В. Доказова внутрішня медицина. Підручник для студентів вищих навчальних закладів III-IV рівнів акред. — Вінниця: Державна картографічна фабрика, 2018. — 928 с. 4. Sackett D.L., Straus S.E., Richardson W.S. et al. Evidence-based medicine. How to practice and teach EBM. 2. ed Edinburgh etc: Churchill Livingstone, 2010. 5. Wulff H.R., Gotzsche P.C. Rational diagnosis and treatment: evidence based clinical decision-making. 3ed Oxford: Blackwell Science, 2014.
Актуальні електронні інформаційні ресурси (журнали, сайти тощо) для поглибленого вивчення освітньої компоненти	1. http://www.library@nuph.edu.ua — бібліотека Харківського національного фармацевтичного університету. 2. http://www.kh.med.bibc@ukr.net — Харківська державна медична бібліотека. 3. http://www.korolenko.kharkov.com — Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка. 4. www.emed.org.ua — медична література. 5. Електронна бібліотека України – http://www.elibukr.org/
Система дистанційного навчання Moodle	https://pharmel.kharkiv.edu/moodle/course/index.php?categoryid=750

17. Технічне й програмне забезпечення освітнього компонента:

Технічне забезпечення – комп'ютер персональний комплектації I VT Computers Intel Pentium G4400 (2016), відеокамера, мультимедійний проектор, екран.

Програмне забезпечення: Microsoft Word, Excel, Power Point, Acrobat rider, Google Workspace for Education Standard, ZOOM, MOODLE